

V poslednom období hovoríme o duálnom vzdelávaní, ale vôbec o odbornom vzdelávaní, čoraz častejšie. Niet sa

čomu čudovať. Zamestnávateľa bijú na poplach a jasne hovoria, že im chýbajú kvalitní zamestnanci. Netreba mať dvojnásobný doktorát z ekonómie, aby človek pochopil základné pravidlo ekonomiky – ponuka verzus dopyt. Tlak na získanie kvalitných zamestnancov zákonite prinesie

zvyšovanie plátov pre tie profesie, ktoré sú na trhu práce žiadané.

Prečo to spomínam? Blíži sa nám obdobie, kedy sa viac ako 40 tisíc deviatakov rozhodne, na akú strednú školu pôjde študovať.

Počas našich rozhovorov na tému odborné vzdelávanie sa snažíme ponúknuť alternatívu k dnes zabehanému kliše – gymnázium a vysoká škola s humanitným vzdelaním. Čo myslíte, koľko dnešný trh práce potrebuje právnikov, kunsthistorikov či magistrov z oblasti marketingovej komunikácie? Vedeli ste, že viac

ako 50 % vysokoškolákov nepracuje v odbore, ktorý vyštudovali?

Duálne vzdelávanie je alternatíva. Áno, veľmi dobre vieme, že nie je pre každého. S duálom ponúkame (nie my, ale zamestnávateľ) istotu budúceho zamestnania, možnosť zarobiť si už počas štúdia na strednej škole, ale tiež šancu pracovať s najmodernejšími technológiami. Skúsenosti z prvých dvoch rokov fungovania duálneho vzdelávania hovoria jasne. Žiaci zapojení do duálneho vzdelávania majú lepší prospech aj dochádzku než ich rovesníci, ktorí zapojení nie sú.

Ponúkame dnešným deviatikom možnosť vybrať si štúdium aj na strednej odbornej škole. Ich rozhodnutie, ktoré urobia o pár týždňov, závisí aj od toho, ako sa k tomu postavíte vy – ich učiteľia na základných školách.

Dovoľte mi na záver popriať Vám všetkým príjemné a pokojné vianočné sviatky prežiť v kruhu blízkych.

JUDr. Ing. Michal Bartók
 riaditeľ ŠIOV

Stretávali sme sa na burzách informácií. Nechýbalo ani duálne vzdelávanie

V uplynulých týždňoch organizovali regionálne úrady práce, sociálnych vecí a rodiny v spolupráci s vyššími územnými celkami a strednými školami sériu podujatí pre žiakov základných škôl, ich rodičov, kariérnych poradcov. Nechýbali sme ani my – teda naši regionálni koordinátori, s témou duálneho vzdelávania.

Tisíce žiakov základných škôl v rôznych mestách Slovenska získali počas podujatí informácie o stredných školách, ale aj o zamestnávateľoch zapojených do systému duálneho vzdelávania, mohli sa priamo pýtať škôl, zamestnávateľov na možnosti štúdia aj na uplatnenie priamo po škole. ■

Sumár podujatí, ktorých sme sa zúčastnili

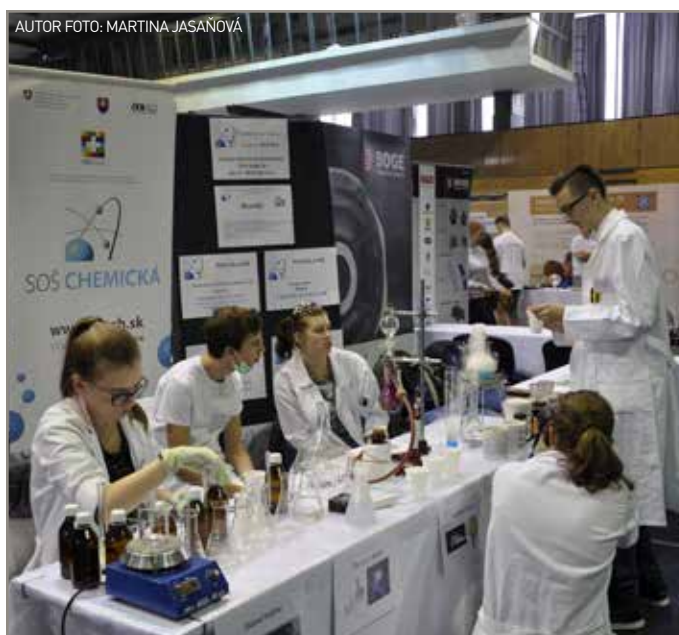
- 18.10.2017 Nitra – Burza informácií
- 24.10.2017 Michalovce – Správna voľba povolania – príležitosť k úspechu
- 25.10.2017 Košice – Burza práce a príležitostí
- 26.10.2017 Prešov – Burza práce a príležitostí
- 26.10.2017 Trebišov – Stretnutie výchovných poradcov na SOŠ cirkevnej
- 27.10.2017 Bardejov – Deň otvorených dverí, Spojená škola Juraja Henischa
- 8.11.2017 Michalovce – Deň otvorených dverí na SOŠ obchodu a služieb
- 10.11.2017 Poprad – Burza stredných škôl
- 15.11.2017 Kežmarok – Burza stredných škôl
- 16.11.2017 Levoča – Burza stredných škôl
- 23.11.2017 Bratislava – Burza práce a informácií

Aj podujatie Kam na strednú ponúklo informácie o duálnom vzdelávaní

Tridsať stredných škôl s rôznorodým zameraním, ako aj firmy zapojené do systému duálneho vzdelávania Trnavského kraja sa predstavili na výstave Kam na strednú 2017, ktorú pre žiakov ôsmych a deviatich ročníkov základných škôl pripravilo Národné kariérne centrum. V utorok 28. novembra sa v Mestskej športovej hale v Trnave stretli kariéroví poradcovia, pedagógovia a zástupcovia stredných škôl i firiem, aby sa naplno venovali žiakom i ich rodičom a zodpovedali im všetky otázky o ich ďalšom štúdiu. „Tým, že sa na výstave predstavili spolu firmy aj stredné odborné školy zapojené do duálneho vzdelávania, získali deviataci

možnosť dozvedieť sa na jednom mieste informácie ako o škole, tak aj o firme, čo bolo určite veľkou výhodou. S výchovnými a kariérovými poradcami sme zas diskutovali o duálnom vzdelávaní a uplatnení žiakov v žiadaných profesiách,“ povedala Jana Grychniková, regionálny koordinátor pre duálne vzdelávanie v Trnavskom kraji. Výstava bola prístupná od 9.00 do 17.00 hodiny a organizátori tak vytvorili možnosť spoločnej návštevy žiakov i rodičov. „Práve rodičia vedia pri dôležitom životnom rozhodnutí svoje dieťa usmerniť, pretože poznajú, na čo má nadanie a talent,“ povedal Miro Koleník, jeden z organizátorov z Národného kariérneho centra. ■

Podporme spolu kariérové smerovanie žiakov základných škôl

Pozývame vás na bezplatné vzdelávacie kurzy

Učelia, kariéroví poradcovia, pripravili sme pre vás balík kurzov akreditovaných Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR. Konať sa budú v krajských mestách Slovenska. Trojdňové kurzy sú bezplatné, bude vám refundovaná mzda a tiež budú uhradené náklady spojené so vzdelávaním.

Na kurzoch si vám dovoľíme dať do pozornosti praktické ukážky na podporu sprevádzania žiaka svetom povolání [špecificky pre systém duálneho vzdelávania] a pre život.

Prihláste sa! Prihlášku nájdete na webe www.dualnysystem.sk. Tešíme sa na vás!

Prvé kurzy na tému **PODPORA KARIÉROVÉHO VÝVINU ŽIAKA PRIMÁRNEHO A NIŽŠIEHO STREDNÉHO VZDELÁVANIA začínajú už v decembri**

Na kurze si vyskúšate praktické metódy na zaradenie prvkov kariérového rozvoja priamo do vyučovania. Ukážeme vám, ako podniknúť dlhodobý proces rozhodovania žiakov o svojej profesijnej voľbe tak, aby sami prevzali zodpovednosť za svoje učenie, rozvoj a prípravu pre reálny trh práce, ale aj to, ako u nich vyvolať záujem.

Vyskúšame si metódy kariérového koučingu a vytvoríme spolu profesijné portfólio žiakov.

Ved' práve koučovanie pomáha objaviť nové, skryté formy a varianty spolupráce medzi školou a sociálnymi partnermi, odkrýva nepoznaný potenciál účastníkov vzdelávacieho procesu. Prostred-

ním tejto metódy odkrývame vnútorné bariéry, odstraňujeme nedôveru a budujeme partnerský vzťah s cieľom čo najkvalitnejšej prípravy žiaka na výkon povolania.

Kurz ukončíte záverečnou prípravou vyučovacej hodiny alebo bloku s prvkami kariérovej podpory žiaka. Za jeho úspešné absolvovanie získate 8 kreditov.

Kurzy pre vás pripravil Štátny inštitút odborného vzdelávania ako jednu z aktivít NP Duálne vzdelávanie a zvýšenie atraktivity a kvality OVP. Kurzy je možné absolvovať po prihlásení školy do národného projektu. ■

Duálne vzdelávanie – čo sa nás často pýtate

PREČO BY SA MALI ŽIACI ZAPOJIŤ DO SDV?

Do systému duálneho vzdelávania (ďalej ako SDV) sa zaraďujú odbory, o ktoré je na trhu práce záujem. I keď je rozhodnutie o strednej škole a následnom budúcom smerovaní vo veku 14 – 15 rokov náročné, žiaka ovplyvní. V súčasnosti zamestnávateľa hľadajú zamestnancov so špecifickými znalosťami a tento trend bude mať rastúcu tendenciu. Ak sú žiaci 8. – 9. ročníkov rozhodnutí o svojej profesionálnej kariére, tak im vie systém duálneho vzdelávania zabezpečiť prípravu na ich budúce povolanie podľa potrieb zamestnávateľa a trhu práce.

Žiaci, ktorí sa rozhodnú takto študovať, majú možnosť štúdia v perspektívnom

odbore s pomocou najnovších technológií v reálnych podmienkach zamestnávateľa. Už počas školy sa stávajú členmi pracovných tímov a získavajú potrebné prepojenie s firemnou kultúrou zamestnávateľa. Po skončení školy tým najlepším zamestnávateľia ponúknu pracovné miesto. Finančné ohodnotenie kvalifikovaného zamestnanca je spravidla vyššie na rozdiel od absolventa klasickej školy, ktorý sa u zamestnávateľa najskôr musí zaučiť na technológie, s ktorými v škole nemal možnosť pracovať. Dôležité je povedať, že SDV neobmedzuje žiakov následne nastúpiť na vysokú školu. V prípade, že je žiak šikovný, môže si aj za podpory zamestnávateľa zvyšovať kvalifikáciu na vysokej škole, či využiť možnosti stáží.

AKÉ VÝHODY ŽIACI ZÍSKAJÚ, KEĎ SA BUDÚ DUÁLNE VZDELÁVAŤ?

Duálne vzdelávanie ponúka žiakom benefity nielen v oblasti vzdelania, ale i získania praxe a dáva výhody potrebné pre uplatnenie sa na pracovnom trhu už počas štúdia. Čo všetko žiak získa:

- Absolvuje žiadaný odbor na trhu práce.
- Získa praktickú prípravu v reálnych podmienkach u konkrétneho zamestnávateľa počas celého štúdia.
- Zvládne prácu s najmodernejšími technológiami, materiálmi, zariadeniami.
- Má možnosť zárobku už na strednej škole (podnikové štipendium, odmena za produktívnu prácu).
- Získa stravovanie, ubytovanie

v školskom internáte, cestovné a iné benefity poskytované zamestnávateľom.

- Bude začlenený do pracovného kolektívu zamestnávateľa už počas štúdia.
- Má možnosť absolvovať kurzy, stáže s pomocou zamestnávateľa.

AKÁ JE ŠANCA, ŽE PO SKONČENÍ SOŠ BUDE MAŤ ŽIAK ISTÚ PRÁCU?

Po splnení očakávaní zamestnávateľa na kvalitu absolventa má žiak takmer 100 % šancu, že u zamestnávateľa získa pracovné miesto. V praxi nie sú ojedinelé prípady, keď zamestnávateľia podpisujú so žiakmi zmluvu o budúcej pracovnej zmluve podľa § 53 Zákonníka práce už počas ich štúdia na strednej odbornej škole. ■

V systéme duálneho vzdelávania je možné študovať 78 učebných a študijných odborov. Pozrite si zoznam na www.dualnysystem.sk.

Žiaci vedia využiť svoje komunikačné schopnosti aj v službách a obchode

Tradičný systém stredoškolského vzdelávania na Slovensku spravidla poskytuje všeobecné vzdelanie bez praktických skúseností. Aj to je dôvod, prečo mnohí absolventi stredných škôl, najmä všeobecných, ostávajú po ukončení štúdia bez práce. „Moderný systém duálneho vzdelávania umožňuje už počas strednej školy skĺbiť teoretické vedomosti zo školy so skúsenosťami a zručnosťami nadobudnutými na praktickom vyučovaní u zamestnávateľa, a to nielen vo výrobné sfére, ale aj vo sfére obchodu,“ hovorí Henrieta Hunčíková zo spoločnosti Kaufland a zároveň dodáva: „Pod vedením

certifikovaných inštruktorov získajú žiaci nenahraditeľné skúsenosti z oblasti obchodu, tovaroznalectva, marketingu či práce s ľuďmi. Počas štúdia majú možnosť zúčastňovať sa na firemných vzdelávacích a rozvojových aktivitách, či absolvovať prax v zahraničí,“ dodáva.

ŽIACI SI SVOJE ŠTÚDIUM POCHVALUJÚ

Spoločnosť Kaufland je jedna zo spoločností zapojená do systému duálneho vzdelávania v rámci študijných odborov obchodný pracovník a pracovník marketingu a v súčasnosti u nej realizuje praktické vyučovanie 30 žiakov. Žiaci sa o možnosti duálneho vzdelávania dozvedajú z rôznych zdrojov, niektorí v škole, iní v rámci rodiny. Všetkých však spája jedna výhoda toľko

potrebná pre trh práce, a to, že po skončení strednej školy si môžu do svojho životopisu zapísať reálnu prax.

„Po prvýkrát som počula o možnosti študovať odbor obchodný pracovník na akcii Dni otvorených dverí, ktorú organizovala stredná odborná škola, kde túto formu štúdia prezentovali zástupcovia spoločnosti Kaufland,“ priznáva Veronika zo Zlatých Moraviec. Ako sama povedala, páči sa jej najmä skvelý kolektív, prístup zamestnancov, ktorí sa žiakom počas praktickej výučby venujú. K jej názoru sa pridala aj Viktória

z Nitry. Tá sa o možnosti štúdia dozvedela, na rozdiel od svojej rovesníčky, z internetu a letákov. „Dôvodom, prečo som sa rozhodla práve pre túto formu štúdia, boli hlavne lepšia možnosť uplatnenia sa po ukončení štúdia, možnosť získať praktické skúsenosti a v neposlednom rade možnosť zarobenia si vlastných peňazí popri štúdiu,“ doplnila.

Pre Lukáša z Nitry bol dôvodom štúdia v systéme duálneho vzdelávania plat a ako sám povedal: „Mojím cieľom je úspešne dokončiť strednú školu. Ak by som mal strednú školu

odporučiť, tak určite áno. Zarobím si a nemusím si pýtať peniaze do rodičov.“

DUÁLNE VZDELÁVANIE V SPOLOČNOSTI KAUF LAND

„Spoločnosť garantuje po skončení štúdia vo všetkých študijných odboroch svojim absolventom pracovné miesta a tým aj možnosť ďalšieho osobného rozvoja a kariérneho postupu,“ hovorí Henrieta Hunčíková, manažér pre rozvoj zamestnancov.

AKÉ VÝHODY PRINÁŠA ŠTUDENTOM ŠTÚDIUM V SYSTÉME DUÁLNEHO VZDELÁVANIA?

- Vlastné peniaze – Kaufland poskytuje svojim žiakom podnikové štipendium a k tomu odmenu za každú hodinu praktického vyučovania.
- Príspevok na stravu vo forme stravovacej karty a pracovné oblečenie.
- Kompletné preplácanie cestovných nákladov – z miesta trvalého bydliska do strednej školy a miesta výkonu praktického vyučovania, prípadne internátu a späť.
- Preplatenie nákladov na ubytovanie na internáte.
- Garancia pracovného miesta po skončení štúdia. ■

Všetky informácie, ako sa stať dualistom, sa dozviete na stránke zamestnavatel.kaufland.sk.

Zamestnávateľom chýbajú mechanici

Mechanik nastavovač, mechanik elektrotechnik, nástrojár, mechanik strojov a zariadení, programátor obrábacích a zvracích strojov a zariadení je len časť odborov, o ktoré je na trhu práce reálny záujem a nie iba v automobilovom priemysle. Absolventi týchto odborov sa uplatnia aj v ďalších strojárskych firmách. Ako funguje spolupráca škôl a zamestnávateľov v systéme duálneho vzdelávania? Ako pripravujú žiakov do praxe práve v týchto odboroch, nám poodhalili priamo v Strednej odbornej škole automobilovej v Trnave a spoločnosti ZF.

Michal Križan zo Zväzu strojárskemu priemyslu hovorí o potrebnosti týchto profesií na trhu práce: „Strojárstvo je ťahúňom slovenského priemyslu a zároveň firmy v tomto odvetví patria k najväčším zamestnávateľom. V súčasnosti jednou z najžiadanejších profesií na trhu práce u nás aj v zahraničí je mechanik nastavovač, a nie iba táto profesia, samozrejme. Práve o prípravu žiakov v tomto odbore majú viacerí zamestnávateľa

AUTOR FOTO: ZF SLOVAKIA

Na fotke žiaci počas praktickej výučby priamo v ZF Slovakia.

záujem, ako aj o prípravu žiakov cez systém duálneho vzdelávania.“

V systéme duálneho vzdelávania prebieha teoretická príprava v škole a praktická príprava u konkrétneho zamestnávateľa. Žiak sa stáva súčasťou firmy a spoznáva firemnú kultúru.

„V ZF si uvedomujeme, že odborníci sú na nezaplatenie a najlepšie je, ak si ich vychováva spoločnosť sama,“ hovorí Marek Benedik zo spoločnosti ZF Slovakia. Ako sám tvrdí, túto filozofiu započali pri spolupráci so Strednou odbornou školou automobilovou v Trnave a prenies-

li aj do novovybudovaného závodu v Leviciach, kde sa tiež stretli s pozitívnou odozvou zo strany žiakov aj rodičov.

V rámci duálneho vzdelávania spoločnosť spolupracuje s tromi strednými odbornými školami z trnavského a levického regiónu. V prvom a druhom ročníku sa vzdeláva dovedna 116 dualistov, ktorí sa pripravujú v troj- a štvorročných študijných a učebných odboroch mechanik nastavovač, nástrojár, mechanik strojov a zariadení, programátor obrábacích a zvracích strojov a zariadení, mechanik špecialista automobilovej výroby a mechanik elektrotechnik.

ŠKOLA A PRAX V REÁLNYCH PODMIENKACH

V Trnave a Leviciach sa žiakom venuje osem majstrov odbornej výchovy. K dispozícii majú strediská duálneho vzdelávania s najmodernejšou strojárskou, elektrotechnickou a výpočtovou technikou. Žiaci tak prichádzajú do kontaktu s materiálmi, technikou a technológiami, ktoré sa v strojárskom odvetví reálne

využívajú. Žiaci dostávajú podporu vo forme motivačného štipendia, pracovného oblečenia a obedov počas praxe.

„Aby boli žiaci odbremenení od zhonu výrobného podniku a mohli sa v klude venovať štúdiu, vytvorili sme im priestor mimo produktívnej výroby,“ dopĺňa Marek Benedik.

ÚSPECHY ŽIAKOV

Táto forma štúdia sa odrzkadľuje aj v počte a vo výsledkoch žiakov, hovorí Jozef Ormandy, riaditeľ SOŠ automobilovej z Trnavy a približuje úspechy žiakov: „Naši žiaci sa pravidelne zúčastňujú súťaží, napríklad v CNC programovaní, v ktorých sa umiestňujú na popredných miestach.“

Žiakom bezpochyby pomáha spájanie teoretickej a praktickej výučby, ale aj odborné semináre, ktorých majú možnosť zúčastniť sa priamo v prostredí samotnej firmy. ■

O SPOLOČNOSTI ZF SLOVAKIA, A. S.:

Z celkového počtu 116 žiakov v duálnom vzdelávaní poskytujú spoločnosť praktické vzdelanie 51 žiakom v Trnavskom kraji. V Nitrianskom kraji je to 65 žiakov z celkového počtu 164 dualistov. Obe tieto čísla predstavujú zhruba štvrtinu z celkového počtu žiakov zapojených v systéme duálneho vzdelávania v oboch krajoch, čo jasne svedčí o tom, že ZF má s duálnym vzdelávaním a výchovou budúcich strojárskych odborníkov na Slovensku jasné a seriózne záujmy.

SOŠ AUTOMOBILOVÁ TRNAVA:

Škola sa dlhodobo orientuje na prípravu žiakov na povolania pre potreby strojárkej výroby, výroby

automobilov, ich komponentov a autoopravárstva. V sieti stredných škôl Trnavského samosprávneho kraja pôsobí od roku 2003 ako Pilotné centrum pre automobilový priemysel a od augusta 2014 ako Centrum odborného vzdelávania a prípravy pre strojárstvo a automobilový priemysel. Škola žiakom ponúka benefit v podobe vodičského preukazu skupiny „B“ zdarma.

SOŠ TECHNICKÁ TLMAČE:

Už 66 rokov pripravuje absolventov študijných a učebných odborov strojárkeho a elektrotechnického zamerania. Od roku 2013 škola pôsobí ako Centrum odborného vzdelávania a prípravy pre zvráňanie a nedeštruktívne technológie.

Škola vytvorila špičkové odborné zvráňacie centrum a od roku 2014 je držiteľom certifikátov ISO 9001:2008 pre systémy manažérstva kvality a požiadavky na kvalitu pri tavnom zvráňaní kovových materiálov.

SOŠ POD AMFITEÁTROM LEVICE:

Škola vytvára podmienky pre kvalitnú teoretickú a praktickú prípravu žiakov prostredníctvom kvalifikovaných učiteľov a majstrov odbornej výchovy v učebniach a dielnach, ktoré neustále modernizuje. Aktívne sa zapája do rôznych projektov, olympiád a súťaží. Študenti elektrotechnických odborov majú už počas štúdia možnosť získať osvedčenie o elektrotechnickej spôsobilosti.

Máte záujem o ďalšie informácie o duálnom vzdelávaní? Nenašli ste odpovede v tomto čísle? Napíšte nám na adresu: info@duálnysystem.sk.

Ako podnietiť talent a technické zručnosti u žiakov základných škôl?

Podchytiť talent dieťaťa a jeho technické zručnosti už na druhom stupni základných škôl je zámerom rodičov, ale aj samotných učiteľov. Veď kde inde, ako počas práce na hodinách má možnosť rozvíjať svoju osobnosť a zručnosti. Častým problémom však bývajú chýbajúce materiály. Vyplniť práve túto medzeru si kladie za cieľ Metodická príručka Technika určená pre učiteľov vzdelávacej oblasti Človek a svet práce na 2. stupni základných škôl.

Metodika vznikla v rámci nadnárodného projektu World of Work s podporou Európskeho programu pre vzdelávanie, odbornú prípravu, mládež a šport

– Erasmus+ a spracoval ju kolektív autorov zo 7 organizácií z 3 európskych krajín, Slovenska, Česka a Nemecka. Jej obsah je spracovaný v súlade s inovovaným ŠVP. Obsahuje námety na praktické aktivity pre žiakov a uľahčuje prípravu učiteľa na vyučovaciu hodinu, ale predovšetkým samotnú prácu v priebehu vyučovania. Tvoria ju 4 hlavné kapitoly rozdelené do 22 tematických celkov vychádzajúcich zo vzdelávacieho programu.

Časť pre učiteľa predstavuje komplexný návod, ako danú tému učiť a ako pracovať s pracovnými listami, aktivitami a experimentmi. Výhodou je určite aj to, že je vytvorená prevažne v dvoch

alternatívach. Ako alternatíva s pomôckami je určená pre lepšie vybavené školy, ktoré majú odborné učebne, elektronické stavebnice, laboratórne prístroje (mikroskopy, sklo), vybavené dielne (zveráky, náradie), ale tiež ako alternatíva bez pomôcok, ktorá je určená pre horšie vybavené školy, bez dielni a laboratórií, žiakov minimálne využívajúcich internet a mobilné technológie, ktorí pracujú hlavne s bežným a odpadovým materiálom. ■

Viac informácií, ako ju bezplatne získať, nájdete na stránke www.world-of-work.eu.

Výpravkyňa Lucia: Železnica patrí aj mladým ľuďom. Postupne začínajú objavovať svoje možnosti v dopravných odboroch

Je mladá, krehká, ale hneď ako vstúpite na železničný perón, alebo riešite problém pri ceste vlakom, ju ani v dave neprehliadnete. Bez rovnosaty by ste ju v súkromí nespoznali, miluje ležérny outfit, hory, more a vyslovene relax na pláži, keďže jej profesia patrí k tým náročným a od nej závisí život stoviek ľudí. No i napriek tomu ju miluje a je príkladom toho, že železnica patrí aj ženám.

Na kariéru sú tu potrebné skúsenosti získavané praxou a nie prioritne vysoká škola, zdôrazňuje výpravkyňa Lucia Maródiová. V nasledujúcich riadkoch vám povie, aj v ktorých školách je možné študovať odbory v železničnej doprave a ako vám duálne vzdelávanie pomôže získať prax a skúsenosti už počas školy.

#dualneVzdelavanie

Prezradte nám, kde a na akej pozícii pracujete.

Pracujem v Bratislave ako výpravkyňa.

Ako dlho vykonávate túto prácu? Stali ste sa výpravkyňou hneď po škole alebo ste museli prejsť aj kurzami?

Som tu už tretí rok. Neštudovala som dopravný odbor ani žiaden iný, ktorý by mal čo do činenia so železnicou. O práci na železnici som sa dozvedela od priateľov a keďže pochádzam z obce, v ktorej majú železničiarov početné zastúpenie, rozhodla som sa skúsiť šťastie a som tu. Kým som postúpila na pozíciu výpravcu, absolvovala som kurz a predtým konzultačné a prípravné školenia zamerané na samostatné riešenie rôznych situácií, ktoré vznikajú pri každodennej práci pri zabezpečovaní vlakovej dopravy.

Prešli ste si v rámci železnice viacerými pozíciami?

Kým som sa stala výpravkyňou, prešla som pozíciou dozorkyne dopravne, kde som pomáhala riešiť dopravné situácie. Potom som prešla na pozíciu tu na železnici označovanú ako samostatný správny zamestnanec a zaoberala som sa vyslovene administratívnou prácou.

Podáme teraz trochu do vašej minulosti. Vybrali ste si toto povolanie sama? Žena výpravkyňa nie je možno také bežné povolanie. Skôr na staniciach vidno mužov. Čo vás motivovalo?

Práve tým, že som si prešla viacerými pozíciami a vedela som, čo ktorá zahŕňa, vybrala som si pozíciu výpravkyne. Tá mi najviac učarovala a napĺňa ma. Je to práca zodpovedná, ale zaujímavá a každý deň iná, nestereotypná. Vďaka tejto práci spoznávam každý deň veľa nových ľudí a využívam hlavne svoje komunikačné schopnosti.

Povedzte nám o tejto pozícii viac, aké sú vaše povinnosti? Výprava vlaku je asi len jedna z nich. Čo všetko v práci robíte, čo je už možno rutina a na čo musíte dať veľký pozor?

Náš železničný žargón je zložitejší, mojou základnou povinnosťou je v pridelenom obvode zodpovednosti plniť úlohy súvisiace so zabezpečením jazdných ciest. Ak by som však mala na túto otázku odpovedať ako laik, zodpovedám za to, že nepríde ku kolízii jedného vlaku s druhým priamo na trati. Každé ráno začínam prevzatím služby, musím zistiť, aká je dopravná situácia v stanici a v príslušných dopravných obvodoch, či je technické zariadenie v prevádzky-schopnom, bezporuchovom stave.

AUTOR FOTO: MARTINA JASANOVÁ

Na fotke Lucia Maródiová počas práce.

Keďže pracujem na malej stanici, súčasťou mojej práce je aj predaj lístkov a každé ráno si musím prevziať aj pokladničnú kasu. Pri práci výpravcu je ťažké vravieť o rutinne práci, naopak, každá zmena je iná, každá vlaková cesta, i keď pravidelná podľa grafikonu, v sebe

môže ukrývať prekvapenia. Najväčší pozor si musí každý výpravca dávať na bezpečnosť železničnej dopravnej cesty. Musí byť ostražitý a často predvídať.

Patrí k pozícii výpravcu aj dnes typická modrá uniforma, červená čiapka, píšťalka a zelený terčik,

ktorým dáva do pohybu vlaky?

Predsa len žena sa na uniformu pozereá asi trochu inak ako muž. Môžete si uniformu aj upraviť, keď by sa vám nepáčila ☺?

Dnes v mnohých staniaciach výpravca nevypravuje vlaky ručne, robí to už systém, ale uvidíte ho stáť pri vlaku a sledovať proces príchodu či odchodu vlaku, aby sa uistil, že vlak zo stanice odíde v poriadku. V stanici, kde robím ja, sme na určenom mieste a kontrolujeme všetky vlaky, takže nás zamestnanci železníc, dopravcov, ale i cestujúci vnímajú veľmi intenzívne. Modrá uniforma a červená čiapka sú neodmysliteľné a zároveň povinné ☺. Často mi ako žene skrsne myšlienka, že by som tu i tu niečo upravila, vymenila jeden kúsok za iný, no práve uniforma je tá, ktorá dáva tejto pozícii vážnosť a je súčasťou našej práce, tak ako pri lekároch, policajtoch, alebo pilotoch lietadiel.

Keď sme sa začali rozprávať o móde, aká ste v súkromí? Tiež v ňom dominuje železnica? Vaša práca je náročná a zodpovedná, ako relaxujete?

V súkromí by ste ma asi nespoznali a musím povedať, že železnica v ňom nie je ☺. Nosím neformálne, ležerne oblečenie, milujem hory,

prechádzky, ležanie na pláži, vyslovene sa sústreďujem na regeneráciu a oddych, keďže v práci musím byť stále v strehu a nesiem zodpovednosť za ľudské životy. Všetok svoj čas venujem synovi a som rada, ak môžeme robiť veci spolu, bicyklovať, hrať bejzbal.

O chvíľku je tu obdobie podávania prihlášok a ŽSR sú aktívne v duálnom vzdelávaní. Máte na svojom pracovisku študentov?

Na našom pracovisku študenti aktuálne nie sú. Sú na iných, ale malo by sa to v krátkom čase zmeniť. Počet študentov, ktorí študujú na dopravných školách sa zvyšuje a v najbližšom školskom roku by mali prísť aj k nám. Odbory v oblasti dopravy je možné študovať na šiestich stredných odborných školách v Martine, Šuranoch, Trenčíne, Košiciach a na dvoch školách v Bratislave.

Čo všetko musí študent zvládnuť, aby mohol po škole vypravovať vlaky? Čo všetko robí počas praktickej výučby?

Prax je troška iná ako teória a pre študenta školy je železničná problematika náročná. Je výhodné, ak si študenti vyskúšajú svoje budúce povolanie v praxi pod dohľadom skúsených kolegov. Lepšie je raz vidieť, ako dvakrát počuť a na želez-

nici to platí dvojnásobne. Študenti získajú ostražitosť, v praxi sa naučia, na čo dávať pozor, uvidia stavanie vlakových ciest a mnoho ďalšieho. Viem to z vlastnej skúsenosti. Nemám školu, ktorá by bola zameraná smerom k železnici. Napriek tomu, že mám dve maturity, keď som prišla na železnicu, chvíľu mi trvalo otvoriť oči a ešte dlhšie začať myslieť „železnične“. Našťastie som vždy narazila na ľudí, ktorí mi pomohli, železnica je jedna veľká rodina, ako sa vravieva.

Keď ste boli vo veku 14 – 15 rokov, vedeli ste hneď, že chcete byť výpravkyňa, alebo ste sa k tejto profesii dostali postupne?

Ani vo sne by mi nenapadlo, že sa stanem súčasťou železničiarkej rodiny. Ako malá som chcela byť herečkou, hlásateľkou alebo speváčkou. Takže moja cesta k železnici nebola celkom priamočiara ☺.

Rozhodli by ste sa pre toto povolanie aj dnes?

Vzhľadom na to, že konkrétne ja mám okolo seba ľudí, ktorí mi pomáhajú, fandia mi a podporujú ma, išla by som do toho aj dnes.

Akí sú dnešní cestujúci? Ako sa správajú na nástupištiach, čo preferujú počas cesty vlakom?

Evidujú vašu osobu a profesiu na stanici?

Práca s ľuďmi je vždy zložitá, každý je z iného cesta. Ja osobne s ľuďmi rada komunikujem a snažím sa vychádzať s každým. Každý, kto príde na stanicu s úmyslom cestovať, ma vníma. Či už pri predaji lístka, alebo na nástupišti, ale i pri akomkoľvek probléme, ktorý potrebuje vyriešiť, od zmeškaného vlaku cez stratu batožiny. Ved' práve výpravca je ten prvý človek, za ktorým cestujúci príde s problémom.

Myslíte, že prácu výpravcu by vedel zastúpiť aj iný zamestnanec železnice?

Pokiaľ to môžem posúdiť ja, tak ťažko, ako som už spomenula, je to práca zložitá a zodpovedná, preto je pri nej veľmi dôležitá prax.

Od vašej práce veľmi závisí bezpečnosť na železnici. Na čo všetko musíte dávať pozor počas práce?

Na všetko ☺.

Je to podľa vás práca až do dôchodku alebo je možné sa na železnici aj kariérne posunúť?

Je to práca až do dôchodku, ale je tu možnosť osobného a kariérneho rastu. Pre kariérny postup na železnici sú dôležité skúsenosti a nie až tak vysoká škola. Z pozície výpravcu sa môžete ďalej vypracovať na tie ďalšie, dozorcú prevádzky, komandujúceho, technológa, prevádzkového dispečera, kontrolného dispečera, kontrolóra dopravy, ale aj dopravného námestníka. Ďalšie, ešte vyššie pozície je možné získať už potom s vysokou školou, ideálne z oblasti dopravy. No ako som už spomínala, človek už počas školy zaradenej do duálneho vzdelávania získa prax a tá mu pomôže ďalej napredovať. ■

Školy, na ktorých môžete študovať dopravné odbory:

Stredná odborná škola železničná Košice – soszke.edupage.org

Stredná odborná škola dopravná Martin-Priekopa – www.sosd.sk

Stredná odborná škola technická Šurany – sostsurany.edupage.org

Stredná odborná škola elektrotechnická, Rybníčná ulica Bratislava – sose.edupage.org

Stredná odborná škola dopravná, Sklenárová ulica, Bratislava – old.sosdba.sk

Dopravná akadémia Trenčín – www.dopravnaakademia.sk

Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci operačného programu Ľudské zdroje.